

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Władysław

Nazwisko: Frączek

Miejsce urodzenia: Kraków

Data urodzenia: 30-07-1919

Imię ojca: Wojciech

Imię matki: Aniela

Znany/a też jako: Zdzisław Wierzbicki

Dodatkowe informacje: Władysław Frączek w okresie od września 1942 roku do lipca 1944 roku był żołnierzem Armii Krajowej, sekcijnym III Oddziału Partyzanckiego "Żelbet"; ochraniał też radiostację "Wisła" (zob. więcej - <https://www.tvp.pl/program-tv/kryptonim-muzeum-szlak-armii-krajowej-odc-15-radiostacja-wisla/5e017380d0341022553e013d>). W lipcu 1944, po wyspie przeszedł do partyzantki na terenie powiatu myślenickiego, w której przebywał do października. Postrzelony przez Niemców w nogę, do końca wojny ukrywał się. W czerwcu 1945, w obawie przed aresztowaniem z powodu swojej akowskiej przeszłości, wyjechał na Ziemię Odzyskane. Wtedy zaczął posługiwać się fałszywym nazwiskiem - Zdzisław Wierzbicki. Po pewnym czasie powrócił do Krakowa. W lipcu 1946 wstąpił do oddziału niepodległościowego Mieczysława Wądołnego "Mściciela", gdzie pełnił funkcję kucharza, jak również brał udział w akcjach oddziału. Za swoją działalność w AK odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi i Krzyżem Walecznych.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta śledztwa przeciwko Władysławowi Frączkowi i innym osobom związanym z organizacją niepodległościową Mieczysława Wądołnego, ps. "Mściciel". Zatrzymany 13.01.1947 przez WUBP w Krakowie pod nazwiskiem Zdzisław Wierzbicki. Przy jego zatrzymaniu przeprowadzono rewizję osobistą, podczas której odnaleziono m.in. sygnet z orzełkiem. W czasie śledztwa bity. Akt oskarżenia sporządził 22.02.1947 oficer śledczy WUBP w Krakowie Jan Zborowski. Oskarżony z art. 3a Dekretu z 30.10.1944, art. 86 par. 2 KKWP, art. 3 par. 2; art. 1 par. 1, 2 i 3 oraz art. 4 par. 1 Dekretu z 13.06.1946, art. 225 KK oraz z art. 191 KK, tj. o to, że w okresie od stycznia do czerwca 1946 należał do organizacji niepodległościowej o nazwie „Ruch Oporu Armii Krajowej”, a następnie aż do chwili aresztowania w styczniu 1947 należał do organizacji niepodległościowej "Burza", brał udział w akcjach tych organizacji, w tym w ataku na posterunek MO w Stryzowie oraz w likwidacji konfidenta UB, posiadał broń oraz posługiwał się fałszywymi dokumentami. Sprawa została przekazana do Wojskowej Prokuratury Rejonowej w Krakowie. Materiały złożono 11.03.1947 w Archiwum Wydz. II WUBP w Krakowie pod dawną sygn. 1294/I. Przejestrowano 24.02.1968 do nr 395/III. Akta zawierają też dokumenty późniejsze, dotyczące rozpracowania innych osób związanych z organizacją "Mściciela".

Akta o sygn. IPN Kr 07/326 t. 1-2 (395/III).

Sprawa przed Wojskową Prokuraturą Okręgową nr 5 i Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie przeciwko Władysławowi Frączkowi, ps. „Łokietek” i innym. Postanowienie o tymczasowym aresztowaniu wydał 27.01.1947 prokurator Wojskowej Prokuratury Rejonowej nr V ppłk mgr Stanisław Zarakowski. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Rozprawa Główna odbyła się 06.05.1947 przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie, który orzekał w składzie: przewodniczący - por. Ludwik Kiełtyka, sędzia wojskowy - ppor. Władysław Sieradzki oraz ławnik - chor. Alfred Słoma. Władysław Frączek przyznał się częściowo do zarzucanych mu czynów, w tym do osobistej likwidacji milicjanta Czeladka skazanego przez Podziemie za współpracę z Niemcami oraz do udziału w rozbrojeniu posterunku MO. Skazany 10.05.1947 przez WSR w Krakowie na karę śmierci. W opinii składu sądzącego Frączek nie zasługiwał na łaskę. Od tego wyroku do Najwyższego Sądu Wojskowego wniósł rewizję adwokat - dr Wacław Brodkiewicz. NSW postanowieniem z 07.07.1947 przychylił się do wniosku obrońcy i uchylił wyrok, przekazując sprawę do ponownego rozpatrzenia przez WSR w Krakowie, w innym składzie sędziowskim, po uzupełnieniu śledztwa. Uzupełniający akt oskarżenia przeciwko niemu sporządził 24.09.1947 podprokurator Wojskowej Prokuratury Okręgowej V kpt. dr Julian Turski. Oskarżony z art. 1 par. 2 i 3 Dekretu z 13.06.1946 w związku z art. 259 KK. Rozprawa Główna odbyła się 20.11.1947 przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Krakowie, któremu przewodniczył mjr Stanisław Hollitscher. Frączek ponownie przyznał się częściowo do zarzucanych czynów. Wyrokiem z 24.11.1947 WSR w Krakowie ponownie skazał go na karę śmierci, jednocześnie na podstawie amnestii obniżył ją do 15 lat więzienia. Osadzony w Więzieniu przy ul. Montelupich w Krakowie. Przeniesiony 09.01.1948 do Więzienia we Wronkach. Zgromadzenie Sędziów NSW z 16.02.1955 na podstawie amnestii zmniejszyło Frączkowi karę do 10 lat więzienia. Przeniesiony 22.08.1955 do Ośrodka Pracy Więźniów w Strzelcach Opolskich, a 06.04.1956 do Centralnego Więzienia Karnego w Strzelcach Opolskich. Sąd Wojewódzki w Krakowie postanowieniem z 18.05.1956 na podstawie amnestii zmniejszył karę do 5 lat więzienia. W dniu 25.08.1956 Sąd Wojewódzki w Krakowie zarządził przedterminowe, natychmiastowe wypuszczenie Władysława Frączka na wolność. Zwolniony z więzienia 04.09.1956. W tomie 2 akt znajduje się kenkarta oraz dowód osobisty Władysława Frączka na nazwisko Zdzisław Wierzbicki.

Akta o sygn. IPN Kr 110/1884 t. 1-4 (Sr 1325/47).

Księga Główna więźniów karnych Centralnego Więzienia we Wronkach za lata 1946-1948. Władysław Frączek przybył do tego więzienia 09.01.1948 z Więzienia przy ul. Montelupich w Krakowie.

Akta o sygn. IPN Po 3/59.

Księga Główna więźniów karnych Centralnego Więzienia we Wronkach za lata 1951-1952. Władysław Frączek przybył do tego więzienia 09.01.1948. Opuścił je 22.08.1955 w ramach transportu do Ośrodka Pracy Więźniów w Strzelcach Opolskich.

Akta o sygn. IPN Po 3/63.

Skorowidz do Księgi Głównej więźniów karnych
Centralnego Więzienia Karnego w Strzelcach
Opolskich za 1956 rok. Władysław Frączek przybył
do tego więzienia 06.04.1956. Zwolniony warunkowo
04.09.1956.

Akta o sygn. IPN Wr 582/81.

Plutonowy Władysław Frączek pseud. "Łokietek",
występuje jako sekcyjny III Oddziału Partyzanckiego
„Żelbet” w materiałach UB z lat 1945-1969 dot.
Sprawy Obiektowej (SO) krypt. „Akademia”. W
ramach SO "Akademia" w latach 1945-1968
rozpracowywano osoby związane z AK na terenie
woj. krakowskiego.

Akta o sygn. IPN Kr 075/18 t. 1-45 (29/OB).

Charakterystyka nr 1 dot. organizacji „Burza”
Mieczysława Wądołnego ps. „Mściciel”, opracowana
w Wyd. „C” KWMO w Krakowie w 1974 roku. We
wrześniu 1945 roku Wądołny zorganizował na terenie
powiatu wadowickiego oddział partyzancki, nad
którym przejął dowództwo, przyjmując pseudonim
„Granit” (późn. „Mściciel”). Początkowo działał
samodzielnie, natomiast w 1946 roku jego oddział
podporządkował się organizacji Armia Polska w Kraju
(której podporządkowane było też, działające na
Podhalu, zgrupowanie Józefa Kurasia „Błyskawica”).
„Burza” była bardzo aktywna i miała wybitnie
niepodległościowy charakter. Podczas swojej
działalności przeprowadziła wiele akcji zbrojnych, w
tym 14 na posterunki MO i funkcjonariuszy MO.
Ponadto dokonała likwidacji 47 funkcjonariuszy
komunistycznych lub osób związanych z
komunistami, w tej liczbie m.in. 1 „doradcy
sowieckiego” (czyli osoby związanej z sowieckimi
służbami specjalnymi jak NKWD czy SMIERSZ), 4
funkcjonariuszy UB, 9 funkcjonariuszy MO.
Organizacja została rozbita w styczniu 1947, kiedy
Wądołny, osaczony przez siły bezpieczeństwa,
popęłił samobójstwo. Akta zawierają kwestionariusz
osobowy Władysława Frączka ps. „Łokietek”, który
występuje jako żołnierz „Burzy” w okresie od lipca
1946 do czasu swojego aresztowania 13.01.1947.
Używał fałszywego nazwiska: Zdzisław Wierzbicki.
Skazany przez WSR w Krakowie na 15 lat więzienia.

Akta o sygn. IPN Kr 074/1, t. 1-3 (1/X).

Charakterystyka organizacji "Burza" jest dostępna
również pod sygn. IPN BU 0172/1.